

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI

Bruselj, 26.6.2006
COM(2006) 316 konč.

ZELENA KNJIGA

o vlogi civilne družbe v politiki na področju drog v Evropski uniji

(predložila Komisija)

KAZALO

1.	Okvir	5
2.	Pojem civilne družbe.....	6
3.	Dosedanje sodelovanje Komisije s civilno družbo	6
4.	Pravni in politični okvir Unije o drogah	7
5.	Interesne skupine civilne družbe na področju drog.....	7
6.	Pot naprej: različne možnosti	8
6.1.	Forum civilne družbe o drogah	8
6.2.	Tematsko povezovanje obstoječih mrež	9
7.	Zaključek.....	10
PRILOGA - Primeri sodelovanja Komisije s civilno družbo.....		11

ZELENA KNJIGA

o vlogi civilne družbe v politiki na področju drog v Evropski uniji

Cilj

Ena najhujših sodobnih težav, s katero se spopadajo družbe in vlade povsod po svetu, so posledice proizvodnje in uživanja nedovoljenih drog. Pojavljajo se v obliki bolezni, kriminala, korupcije, politične in družbene nestabilnosti ter spodbujanja številnih vrednot, ki so za družbo samoumevna značilnost dostojnega in varnega življenja.

Tega se države članice Evropske unije čedalje bolj zavedajo, prav tako tudi dejstva, da morajo tesneje sodelovati in usklajevati politiko na področju drog, če želijo svojim državljanom zagotoviti visoko stopnjo varnosti in javnega zdravja, ki sta sestavni del civilizirane družbe in brez katerih bi Evropska unija izgubila temelje, na katerih sloni: evropsko civilno družbo.

Namen te zelene knjige je raziskati možnosti, kako tiste, ki so najbolj neposredno prizadeti zaradi drog, tesneje vključiti v oblikovanje politike na področju drog na ravni EU, kakor je določeno v Akcijskem načrtu EU za boj proti drogam 2005–2008¹ in potrjeno v Pobudi za preglednost v Evropi², v ta namen pa so zastavljena obširna posvetovanja, kako organizirati strukturiran in neprekinjen dialog o tej zadevi med Komisijo in civilno družbo ter poiskati načine za zagotavljanje dodane vrednosti prek konstruktivnega svetovanja, da bi proces oblikovanja politike na ravni EU lahko izhajal iz izkušenj in znanja civilne družbe v praktični in trajnostni obliki. Glavni cilj na tej stopnji je prejeti informacije v zvezi z Akcijskim načrtom EU za boj proti drogam.

Ta knjiga poskuša predstaviti današnje stanje in opozoriti na možnosti za prihodnost. Komisija poziva vse zainteresirane strani, naj najkasneje do **30. septembra 2006** predložijo svoje pripombe in predloge na naslov:

European Commission

Directorate General for Justice Freedom and Security

Unit C2 – Anti-Drugs Policy Coordination Unit,

LX 46 1/88 – 1049 Brussels, Belgium

E-naslov: JLS-drugspolicy@cec.eu.int

Telefaks: +32-2-295 32 05

¹ UL C 168, 8.7.2005.

² COM(2006) 194.

Prejeti prispevki bodo objavljeni na spletni strani Komisije v jeziku, v katerem bodo predloženi, in z navedbo avtorja, razen če ta ne želi ostati anonimen ali če ne zaprosi, da se njegov prispevek obravnava kot zaupen. Komisija bo izdala poročilo o prejetih prispevkih in predlagala nadaljnje ukrepe, ki bodo objavljeni tudi na njeni spletni strani.

1. OKVIR

Javnost je zelo zaskrbljena zaradi zdravstvenih težav in družbenih tveganj, ki so posledica uživanja drog, ter z drogami povezanega kriminala. Javnomnenjske ankete kažejo, da so droge ena ključnih težav v EU³. Ta se že od 90. let odziva z oblikovanjem strategij na področju drog in akcijskih načrtov za njihovo izvajanje. Ta strategija na področju drog zajema obdobje od leta 2005 do 2012⁴, podprta pa je z akcijskim načrtom za obdobje 2005–2008. Preden bo Komisija predlagala nov načrt za obdobje 2009–2012, bo pripravila letna poročila o napredku in končno oceno sedanjega načrta.

Strategija EU vsebuje temeljna načela evropskega modela za droge: uravnotežen, celovit in multidisciplinaren pristop, v katerem se ukrepi za preprečevanje preskrbe z drogami in za zmanjševanje povpraševanja po njih medsebojno dopolnjujejo in so enako pomembni. Ta strategija je sestavni del „Haaškega programa“ za krepitev svobode, varnosti in pravice v EU⁵. Njen cilj je doseči visoko stopnjo varovanja zdravja, socialne kohezije in javne varnosti.

Akcijski načrt EU za boj proti drogam za obdobje 2005–2008 posebej poziva k večjemu vključevanju civilne družbe in nalaga Komisiji, naj „izda zeleno knjigo o načinih za učinkovito sodelovanje s civilno družbo“⁶.

Med pripravo tega akcijskega načrta (2005–2008) je na posebni spletni strani potekalo neformalno posvetovanje. V zaključkih tega posvetovanja se je Komisija zavezala, da bo poskušala strukturirati sodelovanje s civilno družbo na področju drog, da bi zagotovila trajnostno izmenjavo stališč, izkušenj in najboljših praks med različnimi subjekti ter jim omogočila pošiljanje podatkov in povratnih informacij o zadevah s tega področja na ravni EU⁷.

V svojem priporočilu o Strategiji EU na področju drog (2005–2012) je Evropski parlament zahteval aktivnejše sodelovanje civilne družbe, nevladnih organizacij, prostovoljcev in širše javnosti, vključno z uživalci drog, pri reševanju z drogami povezanih težav⁸. Pomen aktivnega vključevanja civilne družbe je poudaril tudi Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO).

Januarja 2006 je Komisija organizirala konferenco, na kateri se je srečalo več kakor sto predstavnikov civilne družbe in preučevalo možnosti za tesnejše vključevanje organizacij državljanov na različna področja politike na področju drog na ravni EU. Glavni rezultat teh razprav je bilo (1) priznanje, da je za to potreben forum z ustreznimi sredstvi in (2) da bi morali biti v tem forumu dejansko zastopani ljudje in organizacije, v katerih imenu naj bi nastopal. Ugotovljeno je bilo tudi, da je težko opredeliti, kdo naj bi bil v njem zastopan. Udeleženci so civilno družbo hkrati pozvali, naj tesneje sodeluje pri spremljanju izvajanja akcijskega načrta EU za boj proti drogam in pri določanju prihodnjih prednostnih nalog⁹.

³ http://europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/eb/eb63/eb63_en.pdf

⁴ Cordroge 77, 22.11.2004.

⁵ Haaški program: Krepitev svobode, varnosti in pravice v Evropski uniji, UL C 53, 3.3.2005.

⁶ Cilj 3, ukrep 1 Akcijskega načrta EU za boj proti drogam.

⁷ http://europa.eu.int/comm/justice_home/news/consulting_public/drugs/summary_contributions_en.pdf

⁸ Priporočilo Evropskega parlamenta Svetu in Evropskemu svetu o strategiji EU na področju drog (2005–2012) (2004/2221(INI)).

⁹ Glej

http://europa.eu.int/comm/justice_home/news/information_dossiers/drugs_conference_06/index_en.htm

Spremenjeni predlog Sklepa Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi posebnega finančnega programa za preprečevanje uporabe drog in obveščanje za obdobje 2007–2013¹⁰ predvideva vključevanje civilne družbe v izvajanje in razvoj akcijskega načrta EU.

2. POJEM CIVILNE DRUŽBE

Splošno sprejete opredelitve pojma civilna družba ni. Komisija izraz pogosto uporablja za označevanje raznovrstnih organizacij, v katerih so zastopani tako družbeni kot gospodarski subjekti. Za namene tematike, ki je obravnavana v tej zeleni knjigi, pa se uporablja ožji pojem: opredelitev, ki jo je septembra 2005 v svoji razpravi na to temo predlagala horizontalna delovna skupina Sveta za droge, se glasi: „družbeno življenje, ki deluje v prostoru med državo in trgom, vključno z udeležbo posameznikov, ter dejavnosti nevladnih organizacij, organizacij prostovoljcev in skupnosti“¹¹. Treba je opozoriti, da to obsega tudi tiste posameznike, ki se na nekem področju zelo zavzemajo ali veliko prispevajo za družbo.

Četudi imajo države članice glavno vlogo pri lajšanju ali usmerjanju sodelovanja civilne družbe, postaja vse pomembnejša tudi raven EU. Dejansko se je v zadnjem času večkrat pokazalo, da je sodelovanje evropskih državljanov nujno za učinkovitost in tudi samo sprejemanje EU¹². Glavni cilji vključevanja civilne družbe so:

- podpirati oblikovanje in izvajanje politike s praktičnim svetovanjem;
- zagotoviti učinkovit dvosmerni pretok informacij;
- spodbujati povezovanje organizacij civilne družbe v mreže.

Državljeni sodelujejo na različnih stopnjah oblikovanja politike. Civilna družba lahko krepi legitimnost in zanesljivost upravljanja, izboljša pretok informacij in prenaša glas tistih, ki jih zadevajo javne politike in bi bili v nasprotnem primeru prezrti.

3. DOSEDANJE SODELOVANJE KOMISIJE S CIVILNO DRUŽBO

Prizadevanja za tesnejše sodelovanje s civilno družbo so del razvoja evropskega upravljanja in pomagajo pri približevanju Evrope državljanom¹³. Pravila takega sodelovanja so določena v več dokumentih Komisije.

Stališče Komisije o civilni družbi in drugih interesnih skupinah je bilo prvič uradno izraženo v Sporočilu „Odprt in strukturiran dialog med Komisijo in posebnimi interesnimi skupinami“ leta 1992¹⁴, v katerem sta bila kot vodilni načeli teh odnosov navedena odprtost in enak dostop. V zadnjih nekaj letih je Komisija še dodatno razvila svojo politiko o sodelovanju organizacij civilne družbe in drugih interesnih skupin, zlasti s sprejetjem „Bele knjige o evropski upravi“ ter „Splošnih načel in minimalnih standardov za posvetovanje z zainteresiranimi strankami“.

¹⁰ COM (2006) 230 konč. z dne 24.5.2006.

¹¹ Cordroque 80, 30.11.2005.

¹² COM(2006) 35 konč.

¹³ COM(2001) 428 konč.

¹⁴ UL C 63, 5.3.1993.

Sprejeta obveznost razširiti možnosti za dejavno sodelovanje interesnih skupin pri oblikovanju politike EU je eden od „Strateških ciljev 2005–2009“, s katerimi je Evropska komisija začela izvajati „Partnerstvo za evropsko obnovo“¹⁵. V tem okviru je Komisija izrecno poudarila, da „ideja partnerstva vključuje tudi posvetovanje in sodelovanje“.

Opomba: V Prilogi I so navedeni podrobni primeri, kako je na nekaterih področjih strukturirano sodelovanje med civilno družbo in Komisijo.

4. PRAVNI IN POLITIČNI OKVIR UNIJE O DROGAH

Čeprav ne obstaja skupna evropska politika na področju drog, kakršna je na primer skupna kmetijska politika, je sčasoma postalo jasno, da tako resnega in zapletenega vprašanja, kot je problematika drog, ni mogoče reševati samo na ravni držav članic samih, ampak zahteva učinkovito sodelovanje na ravni EU. Zato je EU razvila skupen pristop v obliki Strategije EU na področju drog in akcijskih načrtov EU. Poleg tega nekatere pravne določbe v Pogodbah zagotavljajo jasno podlago za evropske ukrepe, ki dopolnjujejo delo na nacionalni ravni.

Pravni okvir¹⁶, ki ga zagotavlja Pogodba o ustanovitvi Evropske skupnosti (PES), daje Komisiji pooblastila, na podlagi katerih ima v zvezi z drogami pomembno vlogo na določenih področjih, kot so pranje denarja, trgovina s predhodnimi sestavinami za droge ter varovanje javnega zdravja. Na tem zadnjem področju Skupnost dopolnjuje ukrepe držav članic za zmanjševanje zdravstvene škode zaradi uživanja drog, vključno z obveščanjem in preprečevanjem. Med primeri zakonodaje Skupnosti so Direktiva o preprečevanju pranja denarja, ki temelji na členu 57 PES, Uredba o predhodnih sestavinah, ki temelji na členu 95 PES, in Priporočilo Sveta o preprečevanju in zmanjševanju zdravstvenega tveganja, povezanega z odvisnostjo od drog, ki temelji na členu 152 PES. Evropski center za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (*European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction* – EMCDDA) je agencija Skupnosti, ustanovljena v okviru, ki ga določa Pogodba PES.

Naslov VI Pogodbe o Evropski uniji (PEU) zahteva nadaljnje sodelovanje pri oblikovanju območja svobode, varnosti in pravice, vključno z ukrepi proti drogam. To so področja, na katerih si Komisija in države članice delijo pristojnosti in imajo pravico sprejemati pobude. Primeri zakonodaje EU vključujejo Okvirni sklep Sveta o prometu s prepovedanimi drogami na podlagi člena 31 in 34 (Naslov VI) Pogodbe¹⁷ in Sklep Sveta o novih psihoaktivnih snoveh na podlagi členov 29, 31 in 34 (Naslov VI)¹⁸.

5. INTERESNE SKUPINE CIVILNE DRUŽBE NA PODROČJU DROG

Ta zelena knjiga je prvi poskus strukturiranega dialoga z evropskimi organizacijami civilne družbe na področju drog. Razlogi za tesnejše vključevanje civilne družbe v načrtovanje,

¹⁵ COM(2005) 12 konč.

¹⁶ Besedila Pogodb so na voljo na <http://europa.eu.int/eur-lex/lex/sl/treaties/index.htm>

¹⁷ Okvirni sklep Sveta 2004/757/PNZ z dne 25. oktobra 2004 o opredelitvi minimalnih določb glede elementov kaznivih dejanj in kazni na področju nedovoljenega prometa s prepovedanimi drogami, UL L 335, 11.11.2004.

¹⁸ Sklep Sveta 2005/387/PNZ z dne 10. maja 2005 o izmenjavi podatkov, oceni tveganja in nadzoru nad novimi psihoaktivnimi snovmi, UL L 127, 20.5.2005.

izvajanje in ocenjevanje politike so številni. Posvetovanja in dialog s civilno družbo in drugimi interesnimi skupinami pri oblikovanju politike prispevajo k boljšemu rezultatu politike in okrepijo vključenost interesnih skupin. Za civilno družbo je EU pogosto le oddaljen subjekt. Poleg tega velikokrat nimajo infrastrukture in znanja, da bi bile lahko dejavne na evropski ravni. Kljub temu civilna družba pogosto nosi veliko odgovornost za izvajanje ukrepov, določenih v akcijskem načrtu EU za boj proti drogam, na lokalni ravni, zlasti za doseganje ciljev na področju preprečevanja uživanja drog, zdravljenja in rehabilitacije uživalcev drog. Civilna družba lahko deluje kot ponudnik storitev ali kot zastopnik interesov strokovnjakov, ki delajo na tem področju. Nevladne organizacije in raznovrstne skupine prostovoljcev pogosto razvijajo inovativne pristope na podlagi resničnih potreb. Številne organizacije civilne družbe delajo s skupinami, najbolj prizadetimi zaradi drog.

Subjekti civilne družbe se na vseh področjih med seboj zelo razlikujejo. To raznovrstnost je treba upoštevati pri gradnji struktur za posvetovanje s civilno družbo na evropski ravni, hkrati pa jo je treba prilagoditi potrebi po učinkoviti in organizirani razpravi. Civilna družba je na področju drog pogosto nasprotujočih si mnenj na filozofskem, ideološkem, moralnem in znanstvenem področju, vsak nadaljnji korak pri njenem vključevanju na ravni EU pa zahteva izbiranje, koga vključiti v proces, in narave prispevka, ki ga lahko da. Rezultat konference o civilni družbi EU januarja 2006 jasno kaže, da ta vprašanja še nimajo jasnih odgovorov.

Nekatere skupine in združenja, ki podpirajo ali drugače zastopajo uživalce drog ali njihove družine, ter številni drugi subjekti civilne družbe, ki sicer ne delajo neposredno ali predvsem s politiko na področju drog, lahko k vsakemu dialogu veliko prispevajo. To zlasti velja za področja, kot je HIV/aids.

Organizacije civilne družbe se najpogosteje vključujejo v zmanjševanje povpraševanja po drogah, vendar ne bi smeli podcenjevati njihove vloge pri zmanjševanju oskrbe z drogami (npr. pomoč pri obvladovanju lokalnih trgov z drogami). Številna združenja civilne družbe imajo tudi veliko izkušenj z delom na področju drog v drugih državah, ki so jih pridobila z razvojnimi projekti.

6. POT NAPREJ: RAZLIČNE MOŽNOSTI

To poglavje temelji na povratnih informacijah, ki jih je Komisija prejela na neformalnih posvetovanjih s civilno družbo med pripravo te zelene knjige, in na sklepih konference s civilno družbo, ki je potekala januarja 2006. Glavna skrb civilne družbe, izražena v obeh primerih, je stalen in strukturiran dialog s Komisijo.

Komisija zdaj v javno obravnavo pošilja dve možnosti za organizacijo tega dialoga, in sicer (1) forum civilne družbe o drogah in (2) tematsko povezovanje obstoječih mrež.

6.1. Forum civilne družbe o drogah

Forum civilne družbe bi bil široka platforma za strukturirani dialog, hkrati pa bi moralo biti članstvo omejeno, da bi bilo še obvladljivo in bi dosegalo uporabne rezultate. Cilj ni ustvariti skupščino civilne družbe kot platformo za razne ideologije, ampak ustvariti praktični instrument, ki bo podprl oblikovanje in izvajanje politike s praktičnim svetovanjem.

Ta forum ne bi bil formalna struktura znotraj Komisije, ampak platforma za redna neformalna posvetovanja. Teme za razpravo bi bile opredeljene predvsem z akcijskim načrtom EU, čeprav ne bi smele biti izključene niti druge teme v splošnem interesu na področju drog. Forum ne bi smel nadomestiti ali podvajati obstoječe razprave med civilno družbo ter nacionalnimi ali lokalnimi vladami. Osredotočen bi moral biti na evropsko dodano vrednost.

Različne interesne skupine in politične usmeritve bi morale biti v njem uravnoteženo zastopane, da stališča ne bi bila enostranska.

Forumu bi predsedovala Komisija, ki bi bila odgovorna tudi za nekatere praktične vidike ter za zagotavljanje neprekinjenega dela.

Članstvo v forumu bi bilo določeno za neko obdobje. Za sodelovanje bi morali udeleženci izpolnjevati določena merila. Neizčrpen seznam teh meril je naveden spodaj:

- Organizacija mora *ustrezati pojmu civilne družbe*, kakor je naveden pod točko 2.
- Sedež organizacije mora biti v državi članici EU ali državi kandidatki. Če je primerno, lahko sodelujejo tudi organizacije iz držav evropske sosedске politike.
- Prednost imajo organizacije, ustanovljene v obliki nadnacionalnih mrež, ki obsegajo več držav članic in/ali držav kandidatk.
- Organizacija mora biti usmerjena predvsem v dejavnosti, povezane z bojem proti drogām. Da bi zajeli najrazličnejše težave na področju drog, bi bile izbrane organizacije, ki neposredno pokrivajo različne vidike (npr. zdravljenje, preprečevanje).
- *Verodostojnost*: Organizacije bi morale voditi jasno evidenco svojih dejavnosti.
- *Reprezentativnost*: Organizacije bi morale biti dokazano zmožne govoriti v imenu tistih, ki naj bi jih zastopale.

Ob upoštevanju teh meril bi Komisija, potem ko bo prejela in analizirala odzive na to zeleno knjigo in objavila poročilo, na podlagi razpisa izbrala članice foruma.

6.2. Tematsko povezovanje obstoječih mrež

Namesto ustanovitve foruma civilne družbe o drogah ali poleg tega bi se lahko okrepile tematske povezave med različnimi mrežami. V Evropi so na tem področju dejavne številne mreže. Pogosto si med svojimi člani zelo učinkovito izmenjavajo informacije o najboljših praksah, učinkovitih odzivih itd., večkrat pa bi bilo mogoče izboljšati obveščanje navzven, vključno s povratnimi informacijami Komisiji.

S povezovanjem mrež pod skupnimi temami bi bilo zagotovljeno neformalno, preprosto in stroškovno učinkovito strukturiranje pretoka informacij in bolj učinkovito posvetovanje s civilno družbo.

Eden od namenov teh tematskih mrež bi bil pomagati Komisiji – in seveda državam članicam in drugim evropskim institucijam – pri zadevah, ki zahtevajo posebne izkušnje ali strokovno znanje na področjih, na katerih lahko zagotovijo dodano vrednost. Če veljajo za reprezentativne, bi lahko bile tudi enotna kontaktna točka za Komisijo. Ta bi lahko tudi

sodelovala s Komisijo pri iskanju morebitnih virov financiranja iz Skupnosti ter seznanjanju svojih članov z njimi.

Praktičen primer povezovanja mrež bi bil denimo s področja zdravljenja odvisnosti, na katerem bi lahko evropske mreže za terapevtske skupnosti, nadomestno zdravljenje, strokovnjaki za zdravljenje odvisnosti ipd. razpravljali o pristopu civilne družbe k izboljšanju dostopa do služb za zdravljenje odvisnosti in njihove kakovosti ter o dobri praksi (cilj 12 Akcijskega načrta EU). Razprave bi lahko potekale v različnih oblikah (izmenjava stališč po spletu, sestanki itd.)

7. ZAKLJUČEK

V skladu z akcijskim načrtom EU za boj proti drogam so v tej zeleni knjigi predstavljena glavna vprašanja, pomembna za učinkovitejše sodelovanje s civilno družbo. Navedena je vrsta možnosti, ki jih je treba obravnavati pri vzpostavljanju bolj strukturiranega in trajnega dialoga o politiki na področju drog med Komisijo in civilno družbo, ter predlagane možne rešitve.

(1)	Komisija bi želela pripombe, stališča in mnenja o oblikovanju dialoga med Komisijo in civilno družbo na področju drog, zlasti pa odgovore na naslednja vprašanja.
(2)	Kaj menite o koristih, dodani vrednosti ali slabostih foruma civilne družbe o drogah, kakor je opisan v tej zeleni knjigi? Ali se strinjate z glavnimi predlaganimi elementi?
(3)	Kaj menite o koristih, dodani vrednosti ali slabostih tematskega povezovanja obstoječih mrež, kakor je opisano v tem dokumentu, in za katera tematska področja bi ga bilo mogoče uporabiti? Ali se strinjate z glavnimi predlaganimi elementi?
(4)	Ali menite, da se forum civilne družbe in tematsko povezovanje obstoječih mrež dopolnjujeta ali se izključujeta? Prosimo, opišite, kako bi lahko deloval prvi in drugi primer.
(5)	Ali menite, da je kateri od primerov posvetovalne prakse, naštetih v prilogi spodaj, posebno primeren kot osnova strukturiranega dialoga o drogah, in če je tako, zakaj?
(6)	Ali bi raje izbrali katero drugo možnost, ki ni omenjena v tej zeleni knjigi, in zakaj? Če je tako, navedite podrobnosti.
(7)	Ali bi bila vaša organizacija pripravljena sodelovati v strukturiranem dialogu z Evropsko komisijo?

PRILOGA

Primeri sodelovanja Komisije s civilno družbo

Komisija ima dolgoletne izkušnje pri posvetovanjih in dialogu s civilno družbo in je v ta namen razvila številne metode. Spodaj so navedeni nekateri dejanski primeri, kako je bil vzpostavljen dialog. Komisija bo z veseljem sprejela pripombe, kako sedanjo prakso na drugih področjih uporabiti za strukturiranje dialoga o zadevah na področju drog.

1. Posvetovanje po internetu

Z uvedbo minimalnih standardov za posvetovanja je Komisija, da bi zagotovila pregledno in dosledno posvetovanje z interesnimi skupinami, vzpostavila enotno dostopno točko na spletu, ki se imenuje „Vaš glas v Evropi“¹⁹. Poleg posvetovanj ta spletna stran omogoča tudi razprave o evropskih politikah ter objavo mnenj in povratnih informacij, namenjenih Komisiji. Omogoča tudi naročanje na informacije o prihodnjih posvetovanjih in razpravah.

2. Odprta posvetovanja z zainteresiranimi strankami, samo za registrirane uporabnike

Generalni direktorat za trgovino ponuja zgled, kako povezovati posvetovanje po internetu z odprtimi posvetovanji z interesnimi skupinami. Proces se je začel leta 1998, dialog pa je odprt za neprofitne organizacije civilne družbe v EU in v državah kandidatkah. Njegovi cilji so obširna posvetovanja, obravnava žgočih zadev na področju trgovinske politike, izboljšanje trgovinske politike in preglednosti.

Udeleženci se morajo registrirati v posebno zbirko podatkov, ki je hkrati orodje za komunikacijo z njimi.

3. Reprezentativne mreže civilne družbe (nevladnih organizacij)

GD za izobraževanje in kulturo znotraj Akcijskega programa Skupnosti za spodbujanje aktivnega evropskega državljanstva podpira številne organizacije civilne družbe, ki si prizadevajo okrepiti sodelovanje državljanov v evropskem projektu. Take organizacije vključujejo nevladne organizacije, platforme, mreže, sindikate, strokovne enote, zveze in združenja v splošnem evropskem interesu. V tem okviru je Komisija ustanovila neformalno mrežo na evropski ravni in organizira redne sestanke, na katerih se obravnavajo glavna vprašanja s področja aktivnega državljanstva. Na teh sestankih so dobrodošli novi podatki in ideje, na podlagi katerih bi bilo mogoče razviti bolj strukturirano analizo učinka vseh pobud, izvedenih na ustreznih področjih. So hkrati forum, na katerem se obravnavajo ustrezna vprašanja horizontalne narave.

Generalni direktorat za zaposlovanje, socialne zadeve in enake možnosti je odgovoren za povezovanje s Platformo evropskih socialnih nevladnih organizacij, ustanovljeno leta 1995. Skupina pomembnih nevladnih organizacij je s skupnimi močmi organizirala forum nevladnih organizacij, v okviru katerega bi potekala razprava o zeleni knjigi o evropski socialni politiki. Na podlagi tega sodelovanja, ki se je nadaljevalo na neformalni osnovi, so se izoblikovala skupna stališča o predlogu za forum evropske socialne politike.

¹⁹ Glej http://europa.eu.int/yourvoice/index_en.htm

V skupino je zdaj včlanjenih 39 organizacij, ki delujejo na področju sociale. Prek svojih članic povezuje okoli 1700 organizacij, združenj in drugih prostovoljnih organov na lokalni, regionalni, nacionalni in evropski ravni in zastopa velik del civilne družbe.

4. Povezovanje forumov na dveh ravneh

4.1. Forum zdravstvene politike in odprti forum

Razprave s civilno družbo v zvezi z javnim zdravjem potekajo na dveh ravneh: v forumu zdravstvene politike EU in v odprtem forumu.

Forum zdravstvene politike EU je izšel iz posvetovanj, ki jih je izvedla Komisija po sporočilu o zdravstveni strategiji v Evropi in predlogu programa Skupnosti na področju javnega zdravja²⁰. Povezuje krovne evropske organizacije, ki zastopajo interesne skupine iz zdravstvenega sektorja, da bi zagotovil preglednost zdravstvene strategije EU in odgovarjal na vprašanja javnosti. Sestaja se dvakrat letno v Bruslju in si prizadeva združiti štiri skupine organizacij:

1. nevladne organizacije na področju javnega zdravja in organizacije bolnikov
2. organizacije, ki zastopajo zdravstvene delavce in sindikate
3. ponudnike zdravstvenih storitev in zdravstvene zavarovalnice
4. gospodarske panoge s posebnimi interesi v zdravstvu

Trenutno je njegovih članic okoli 50 evropskih organizacij. Te imajo nacionalne članice v vseh ali v večini držav članic EU. Nečlanice, ki jih zanima delo foruma za zdravstveno politiko, lahko zaprosijo za vključitev v zbirko podatkov organizacij, ki se obveščajo o delu foruma (razpošiljanje zapisnikov, posvetovanje itd.).

Odprti forum razširja delo foruma za zdravstveno politiko na širši krog interesnih skupin, zlasti na nacionalni ravni, v obliki konference in razstave. Cilj je zagotoviti platformo za povezovanje v mreže in izmenjavo idej z vključevanjem zlasti skupin in organizacij, ki običajno ne sodelujejo pri oblikovanju politike EU. Odprti forum je bil drugič organiziran novembra 2005, sodelovalo pa je okoli 370 udeležencev.

4.2. Strokovna enota HIV in forum civilne družbe

Komisija je ustanovila strukturo za usklajevanje, ki bo pomagala pri oblikovanju in izvajanju političnih dejavnosti na področju HIV/aidsa v Evropi. Sem sta vključena strokovna enota HIV/aids in forum civilne družbe HIV/aids.

Strokovna enota ima predstavnike v državah članicah, državah kandidatkah in državah EGP. Poleg tega so na sestanke kot opazovalci povabljeni tudi predstavniki civilne družbe, zadevne mednarodne organizacije, Belorusija, Moldavija, Rusija, Švica in Ukrajina.

V forumu civilne družbe HIV/aids sodeluje 30 nevladnih organizacij in organizacij civilne družbe po vsej Evropi. Njegov cilj je s komentiranjem političnih predlogov, dejavnosti in

²⁰ COM(2000) 285 konč.

prednostnih nalog programa javnega zdravja razširiti neformalna posvetovanja s civilno družbo, svetovanje in odkrivanje ključnih vprašanj v politiki na področju HIV/aidsa. Forum ni formalna struktura v okviru Komisije, vendar pa ta organizira srečanja in krije potne stroške. Za članstvo je treba zaprositi, člane pa izbira Komisija.

Udeleženci morajo biti organizacije civilne družbe, ki so kot organizacije bolnikov, nevladne organizacije, ki delajo s prizadetimi skupnostmi, ali evropske mreže osredotočene predvsem na dejavnosti na področju HIV/aidsa. Biti morajo dovolj prisotne na tem področju in imeti dobre komunikacijske povezave z drugimi lokalnimi nevladnimi organizacijami, da lahko dobro predstavijo stanje v državi ter delujejo kot izhodišče za posamezno državo²¹.

²¹ Glej <http://forum.europa.eu.int/Public/irc/sanco/ehf/library>.